

УДК 378:351.74 (477)

Н. Ю. Гребінь-Крушельницька,

здобувач

(Національна академія внутрішніх справ)

СИНТЕЗ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Стаття присвячена методологічним аспектам вивчення проблеми професійної самореалізації особистості курсанта. Визначено методологічні підходи до здійснення аналізу феномена професійної самореалізації особистості курсанта. Проаналізовано сутність системного, суб'єктно-діяльнісного, синергетичного, антропологічного підходів. Здійснено синтез окреслених підходів з ідеями акмеологічного підходу.

Постановка проблеми. Методологічними засадами дослідження питань професійної самореалізації особистості, її структури та змісту, на нашу думку, є провідні концепти системного, суб'єктно-діяльнісного, синергетичного, антропологічного підходів, що, у свою чергу, корелюватимуть з концептами акмеологічного підходу.

Методологія сучасних досліджень і конструктивних перетворень у сфері освіти носить інтегративний характер. Інтеграція виступає важливою методологічною категорією, тенденцією і принципом розвитку сучасної теорії і практики освіти. Інтеграцію можна розглядати як засіб, механізм і процес досягнення цілісності освітніх систем і синтезу методологічних підходів, який, у свою чергу, має забезпечувати їх сумісність, несуперечливість позицій [1: 16].

Аналіз останніх джерел та публікацій. Успіхи у розвитку освіти загалом та професійної самореалізації особистості досягнуті завдяки застосуванню наукових підходів: системного (І. В. Блауберг, В. Н. Садовський, Е. Г. Юдін); суб'єктно-діяльнісного (К. О. Абульханова-Славська, Б. Г. Ананьєв, Л. І. Божович); синергетичного (І. С. Добронравова, С. П. Курдюмов, І. Р. Пригожин); антропологічного (І. П. Аносов, І. Д. Бех, І. А. Зязюн, В. І. Муляр); акмеологічного (Б. Г. Ананьєв, А. О. Деркач, Н. В. Кузьміна, Л. С. Рибалко).

Метою статті є обґрунтування та синтез системного, суб'єктно-діяльнісного, синергетичного, антропологічного підходів з ідеями акмеологічного підходу щодо професійної самореалізації курсанта.

Виклад основного матеріалу. Засновником системного підходу вважається австрійський біолог Л. фон Берталанфі, який дав перше визначення системи як сукупності елементів, що перебувають у взаємодії, та звернув увагу на існування моделей, принципів і законів, які застосовуються у будь-яких системах, незалежно від їх змісту [2: 37]. Пізніше основні ідеї системного підходу були впроваджені у працях С. І. Архангельського, І. В. Блауберга, В. Н. Садовського, Е. Г. Юдіна та інших. Завдяки таким відомим ученим, як Б. Г. Ананьєв, Л. С. Виготський, О. Н. Леонтьєв, М. С. Каган, Н. В. Кузьміна, С. Л. Рубінштейн системний підхід набув свого вагомого значення у психології та педагогіці. В акмеології системний підхід досліджували А. О. Деркач, В. Г. Зазикін, І. Н. Корнилова, І. Н. Семенов. Розвиток особистості як основу самореалізації з позицій системного підходу вивчала А. В. Ковальова.

Основною ідеєю системного підходу є осмислення філософських категорій "цілісність", "частина", "система", "підсистема", "елемент", "структура", "стратегія" [3]. Сутність системного підходу полягає у розкритті окремих систематологічних стратегій об'єкта пізнання та синтезу усіх уявлень про систему в єдність; виявленні зв'язків між компонентами системи та перетворенні їх у цілісну картину.

На думку У. Детмера, система – це стратегія досягнення мети і той, хто володіє цією системою, здатен правильно встановлювати цілі [4: 4]. З позицій системного підходу розглядатимемо особистість як систему, яка сама себе регулює, працює над власними здібностями та самовдосконалюється у процесі сходження до поставленої мети – акме-вершини. У межах системного підходу І. В. Блауберг, у свою чергу, виділяє групу зв'язків взаємодії між елементами системи, які опосередковуються цілями [3: 255], а тому впливатимуть на зміни у структурі особистості та, відповідно, на її розвиток. Згідно з такою концепцією професійну самореалізацію особистості та професійну самореалізацію курсанта, зокрема, розглядатимемо як підсистему у конструкті його особистості, що містить сукупність взаємопов'язаних діючих елементів, які утворюють структуру професійної самореалізації.

Отже, професійна самореалізація особистості курсанта має перебувати у тісному взаємозв'язку її структурних компонентів – саморегуляції, самопізнання, самоорганізації, саморозвитку, самовдосконалення та ін. Завдяки таким елементам структури самореалізації відбувається розвиток особистості курсанта. На думку Л. С. Рибалко, системоутворювальним фактором розвитку особистості є мета як найбільш повне розкриття людиною власних можливостей, унаслідок чого вона досягає певних вершин акме. Так, завдяки самореалізації особистість спроможна самостійно

підтримувати, відтворювати або вдосконалювати рівень своєї організації, тим самим створюючи умови для саморозвитку [5: 29].

Розгляд питань професійної самореалізації на стикові акмеологічного і системного підходів, на нашу думку, дає нові можливості для розвитку особистості курсанта як руху до вершини акме у гармонійності та взаємоузгодженості дій, підпорядкованих загальній меті – самореалізації у професії правоохоронця.

На думку відомих вчених А. О. Деркача та В. Г. Зазикіна, в акмеології принцип системності дає змогу розкрити зміст прогресивного розвитку особистості і її особистісно-професійного розвитку як акмеологічної системи [6: 30], що має цільовий, проектуючий та моделюючий характер і має справу з самим механізмом і способом переходу від стану та якості системи, що склалася стихійно до оптимального, від реального до ідеального за допомогою моделювання сутності останнього і її практичного досягнення [7: 76].

Механізмами, що продукуватимуть досягнення оптимуму – професійної самореалізації курсанта, у конкретному випадку – є цілі, мотиви, спрямованість, зусилля, установки, професійні норми. Оптимально реалізуючи себе під час підготовки у ВНЗ МВС України до майбутньої діяльності правоохоронця, максимально використовуючи можливості практичної співпраці з органами внутрішніх справ ще у процесі навчання, а також плануючи подальші кроки руху до вершини акме – є досягнення курсантом професійної самореалізації.

Отже, з позицій системного підходу, особистість курсанта варто розглядати як цілісну систему, а його професійну самореалізацію як частину цілого, тобто підсистему, що має чітко окреслену структуру та стратегію розвитку.

На початку ХХ ст. С. Л. Рубінштейном був актуалізований і розроблений принцип суб'єкта в його багатогранній і водночас системоутворювальній властивості, в якому було визначено центральну позицію особистості в організації буття та висловлено думку про те, що насичений внутрішній світ людини є результатом її життя і діяльності. Уже Б. Г. Ананьєв, на відміну від С. Л. Рубінштейна, оперував диференційованим поняттям суб'єкта: відрізняв суб'єкт пізнання від суб'єкта діяльності. Пізніше провідні концепти особистісного (суб'єктного) та діяльнісного підходів були висвітлені в працях К. О. Абульханової-Славської, Л. І. Божович, Л. С. Виготського, А. О. Деркача, Є. О. Клімова, О. Н. Леонтєва, В. Н. Мясіщева, В. О. Татенка. Проблему професійної самореалізації у контексті суб'єктно-діяльнісного підходу вивчали І. Ф. Ісаєв, М. І. Ситникова.

З позицій суб'єктно-діяльнісного підходу основною характеристикою суб'єкта є його здатність до самовдосконалення, здатність особистості досягати найвищого оптимального рівня свого розвитку, ідеалу. Таким чином, методологія розвитку перестала зводитись до горизонтального руху, а відкрилась "вертикаль" в розвитку особистості як сходження до акме вершини та розуміння у суб'єкта вродженої потреби в самореалізації.

Розвиток особистості (суб'єкта) відбувається у діяльності, адже, з одного боку, діяльність впливає на ті зміни, що відбуваються у структурі особистості, а з іншого, вона може займатися тими видами діяльності, які розвиватимуть її творчий потенціал, а значить, даватимуть змогу самовдосконалюватись та самореалізовуватись. З точки зору суб'єктно-діяльнісного підходу, особистість – це суб'єкт активності та, відповідно, розвитку. На думку К. О. Абульханової-Славської, активність суб'єкта проявляється у постійному вирішенні протиріч між тією складною живою системою, яку представляє він сам, включаючи його цілі, мотиви, домагання, та об'єктивними (соціальними) системами [8]. Потреби, які представляють епіцентр системи "людина", що соціально сформовані та детерміновані, ніколи соціумом не задовольняються, а тому суб'єкт активний не через те, що потреби спонукають його активність, а тому, що він вирішує суперечності між своїми потребами і можливостями та умовами їх задовольнити.

З позицій суб'єкта правоохоронної діяльності, характеризуємо курсанта як особистість активну, що здатна до самовизначення, саморозвитку, самоосвіти, самоорганізації, самовдосконалення, а значить, до професійної самореалізації. Курсанта можна визнати суб'єктом діяльності органів внутрішніх справ, якщо він активно оволодіває теоретичними знаннями та практичними вміннями у виховній, дослідницькій, навчально-пізнавальній, самоосвітній видах діяльності та реалізує здібності до саморозвитку та самовдосконалення як прагнення до самореалізації в майбутній діяльності правоохоронця. У висвітленні питань професійної самореалізації курсанта ми не випадково звертаємося до концепції "само" [9] у контексті суб'єктно-діяльнісного підходу. На нашу думку, сформованість вищезазначених суб'єктних характеристик у курсантів сприятиме їхньому особистісно-професійному розвитку та самореалізації.

Суб'єктно-діяльнісний підхід є надзвичайно близьким до засад акмеологічного підходу, адже системоутворювальним фактором комплексу в акмеології є суб'єкт [6; 7; 8]. Особистість як об'єкт, з позицій акмеологічного підходу, розглядається лише в межах її дослідження, діагностики та предмета пізнання. Результати діагностичного дослідження особистості як об'єкта стають резервами,

ресурсами практичного процесу самовдосконалення особистості, яке здійснюється самим суб'єктом, і, як процесу акмеологічної підтримки, практикумів, тренінгів, що здійснюються суб'єктом у співпраці з наставником, проєктуючи та моделюючи власний професійний розвиток, що веде до особистісної самореалізації.

Отже, у межах суб'єктно-діяльнісного, акмеологічний підхід до професійної самореалізації курсанта є двобічним процесом. З одного боку, це визначення себе як суб'єкта правоохоронної діяльності: окреслення процесів самості (самовизначення, саморозвиток, самовдосконалення, самооцінка, самомотивація і т.д.) у здійсненні навчально-пізнавальної, виховної, практичної видів діяльності та формування здібностей, вибір оптимальних шляхів та стратегій набуття досвіду у майбутній діяльності органів внутрішніх справ; вираження відповідальності та ініціативи; реалізація власного потенціалу не лише під час теоретичної підготовки до професійної діяльності, але й під час виконання практичних завдань. З другого боку, акмеологічний підхід у межах суб'єктно-діяльнісного реалізує суб'єктні функції освіти, а саме: дозволяє курсантам самим обирати ті предмети, які максимально відповідатимуть водночас їхнім прагненням та здібностям у майбутній діяльності правоохоронця (Болонська система освіти); формує стійку суб'єктну позицію курсанта наставниками, що у моделюванні та акмеологічному проєктуванні сходження до професійної вершини стимулює змінюватися на краще, розвиватися, вдосконалюватися та прагнути до самореалізації у майбутній діяльності органів внутрішніх справ.

У результаті здійсненого аналізу нам вдалося визначити, що з точки зору суб'єктно-діяльнісного підходу професійну самореалізацію курсанта варто розглядати як суб'єктну діяльність, яка включає розвиток процесів самості та розвиток курсанта як особистості, що сприяє його сходженню до вершини акме.

Одними з ключових концептів у структурі професійної самореалізації особистості є самоорганізація та саморозвиток, що належать до складноорганізованої нелінійної системи сутнісних сил людини (Г. О. Нестеренко). Вивченням вищезазначених процесів у широкому контексті займається синергетика. Під час проведення дослідження ми розглядатимемо ці процеси значно вужче – у межах синергетичного підходу до професійної самореалізації особистості курсанта.

Про розвиток синергетичного підходу у сучасній науці свідчать праці В. І Аршинова, О. Н. Астаф'євої, О. В. Вознюка, І. С. Добронравової, О. Н. Князевої, С. П. Курдюмова, І. Р. Пригожина, В. О. Цикіна. Синергетичний підхід в акмеології вивчають В. П. Бранський, С. Д. Пожарський, Н. В. Кузьміна. Професійну самореалізацію з точки зору системного підходу розглядають Г. О. Нестеренко, А. В. Ковальова.

Фундаментальним поняттям у межах синергетики є поняття відкритої системи, функціонування якої потребує зовнішнього впливу інших взаємодіючих систем. Їхнє узгодження та взаємодія приводять таку систему до самоорганізації, що, з позицій синергетичного підходу, є першопричиною виникнення якісно нових структур у розвитку загалом та в особистісному розвитку зокрема.

Потреби розвитку можуть реалізовуватися лише відкритою системою. Нелінійність особистості забезпечує оптимальний вибір способів розвитку. У процесі її взаємодії з оточуючим середовищем відбувається опредметнення – розпредметнення її сутнісних сил, розвиток потенційних можливостей [5: 34]. Отже, розвиток особистості курсанта, обумовлений його здатністю до самоорганізації, що, у свою чергу, впливає на вибір напрямів і способів його професійної самореалізації. Адекватно оцінюючи власні здібності та сутнісні сили, правильно обираючи стратегії просування до акме вершини, а також за допомогою зовнішніх впливів (наставників, командирів, навчального процесу, практичної діяльності), курсант зможе впевнено рухатись вперед до поставленої мети.

Механізмом самореалізації виступає діяльність, але не кожний акт діяльності є самореалізацією, а тільки той, що відповідає внутрішнім тенденціям розвитку особистості. Загальний критерій самореалізації – відповідність створеного людиною її сутнісним силам [5: 34].

Синергетичний підхід у контексті акмеології виявляє зв'язок індивідуального акме з акме соціальним, що веде до аналізу процесів розвитку у більш широкому сенсі. Визначаючи місце синергетичної акмеології в системі акмеологічного наукового знання [10; 11], необхідно відзначити, що її предметом є людина і соціум як цілісні самоорганізуючі системи, на відміну від прикладної акмеології, яка розглядає процес розвитку особистості з різних, чітко детермінованих аспектів її діяльності. Точку зіткнення соціальної синергетики та акмеології визначають як аттрактор, який можна розглядати як своєрідне акме вже не у індивіда, а у соціума.

В. О. Цикін стверджує, що на основі синергетичної парадигми розпочалась розробка нової методології вирішення сучасних протиріч, становлення цілісно-плюралістичної самоорганізації (починаючи взаємодією окремих особистостей і закінчуючи всім людством), яка має трактуватися як новий шлях руху до гармонії, істини, формування нової моделі освіти та навчального процесу [12: 274-275].

Таким чином, професійну самореалізацію курсанта з позицій синергетичної акмеології визначаємо як самоорганізуючу систему особистісних мотивів та сутнісних сил курсанта у процесі навчальної, виховної, пізнавальної, самоосвітньої діяльності, успішність якої залежатиме від взаємодії з іншими підсистемами діяльності в органах внутрішніх справ, наприклад, колективу, в якому курсанти порівняно з іншими соціальними групами проводять значно більше загального часу, внаслідок чого вони як елементи системи поводяться як єдине ціле. На нашу думку, лише у гармонійному колективі кожен окремих курсант може максимально розвиватися та оптимально реалізовувати намічені цілі.

У сучасних умовах гуманізації освіти особливого значення набуває антропологічний підхід, основними завданнями якого є виявлення умов, за яких відбувається узгодження мети освіти з природним розвитком особистості, наближення педагогічного процесу до максимально повного розкриття і реалізації індивідуальних та особистісних начал людини.

Метою антропологічного підходу є з'ясування природи самості людини, можливостей реалізації її у педагогічному процесі [5: 49].

Провідні положення антропологічного підходу висвітлені у працях І. П. Аносова, Г. Я. Баталіної, І. Д. Бежа, Л. К. Задорожної, І. А. Зязюна, В. І. Муляра, О. С. Петриківської, А. В. Хуторського та ін.

Антропологічний підхід чи антропологічний принцип – це філософська концепція, суть якої полягає у визначенні основи і сфери "власне людського" буття, особистісної індивідуальності, суб'єктивно-творчих можливостей людини та з неї і через неї пояснити як її власну природу, так і сенс і значення оточуючого світу [13: 7]. Таким чином, підґрунтям педагогічної антропології є засади філософських концепцій про визначення місця людини у світі й ставлення людини до світу, розуміння реального людського буття в усій його повноті, становлення суб'єктності людини, її внутрішнього начала [14; 15; 16]. Засновником педагогічної антропології є К. Д. Ушинський, який запропонував реалізовувати концепти антропологічного підходу у педагогічному процесі. Коріння акмеологічного підходу веде у педагогічну антропологію К. Д. Ушинського, в основи людинознавства Б. Г. Ананьєва, О. О. Бодальова, на які, у свою чергу, спираються сучасні дослідження з акмеології О. С. Анісімова, А. О. Деркача, В. Г. Зазікіна, О. В. Селєзньової та ін., в досягнення педагогічної акмеології Н. В. Кузьміної.

Антропологізм визнає домінантами гуманізму унікальність людини, розуміння її свободи й відповідальності, відкрити взаємодію з іншими людьми, доповнює характеристику сутності особистості її цілісністю, універсалізмом і амбівалентністю й сприяє розвитку людини, актуалізує вивчення її в соціально обумовленому процесі перетворення індивіда на повнофункціональну особистість [14: 15], що, на нашу думку, є основним завданням педагогічного процесу та сутністю антропологічного підходу до питань освіти, зокрема.

Предметом педагогічної антропології є об'єкт педагогіки – особистість, що розвивається [16: 14]. Таким чином, можемо говорити про зв'язок антропологічного та акмеологічного підходів у системі вищої освіти та ВНЗ МВС України зокрема, а тому вважаємо доцільним розкриття проблеми професійної самореалізації курсанта як концепту розвитку його особистості в умовах навчальної, виховної, практичної діяльності в органах внутрішніх справ, через його індивідуальне начало та природу його самості. "Самореалізація у контексті усвідомлення самості є конкретною реалізацією в діяльності, а складники самореалізації відбивають її зміст – когнітивно-пізнавальний (самопізнання, самоспостереження, самовизначення); оцінно-ціннісний (самооцінка, самоконтроль, саморегуляція, самоприйняття, самоствердження)" [5: 55]. До стимулюючих засобів самореалізації особистості в межах антропологічного та акмеологічного підходів Л. С. Рибалко відносить самовиховання, самоосвіту, а також створення умов, за яких реалізовувалася б свобода навчатися, рівноправні суб'єкт-суб'єктні відносини. Також антропологічний підхід корелює з позиціями акмеологічного, що орієнтує на досягнення акме вершин у цілісному розвитку курсанта в умовах освітньої системи, у контексті його прагнення до самовдосконалення, здатності реалізовувати свої наміри та здатності до самовизначення, що є "усталеною самореалізуючою системою з чітко визначеними процесами прийняття потреб та інтересів як складових компонентів життєдіяльності" [15: 55]. Отже, ключові концепти антропологічного та акмеологічного підходів спрямовані на стабільний розвиток освітньої системи та суб'єктів освітнього процесу в умовах цієї системи.

Висновки. Методологічними основами вивчення феномена професійної самореалізації особистості загалом та професійної самореалізації курсанта зокрема є концептуальні засади системного, суб'єктно-діяльнісного, синергетичного, антропологічного підходів та їхній синтез з ідеями акмеологічного підходу. Професійна самореалізація особистості (курсанта) формується у стійкій взаємодії педагога і вихованця, що забезпечує розвиток внутрішнього потенціалу останнього, його позитивної мотивації до навчання та майбутньої професійної діяльності, сприятиме створенню рівноправних суб'єкт-суб'єктних відносин між ними.

Перспективи подальших досліджень. На основі здійсненого аналізу методологічних підходів є можливими подальші дослідження з питань сутності професійної самореалізації особистості курсанта

та розробки структури феномена професійної самореалізації курсанта зокрема, що продукуватиме його розвиток та професійну реалізацію як майбутнього фахівця.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Галус О. М. Наукові підходи щодо професійної підготовки майбутніх педагогів у ступеневому вищому навчальному закладі / О. М. Галус // Зб. наук. праць № 54 : Серія "Педагогічні та психологічні науки" / Нац. акад. держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького. – Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2010. – С. 13–17.
2. Садохин А. П. Концепции современного естествознания : [учебник для студентов вузов, обучающихся по гуманитарным специальностям и специальностям экономики и управления] / А. П. Садохин. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2006. – 447 с.
3. Блауберг И. В. Проблема целостности и системный подход / И. В. Блауберг. – М. : Эдиториал, УРСС, 1997. – 448 с.
4. Dettmer W. Goldratt's Theory of Constraints. A Systems Approach to Continuous Improvement / William Dettmer. – Milwaukee : ASQ Quality Press, 1997. – 387 p.
5. Рибалко Л. С. Методолого-теоретичні засади професійно-педагогічної самореалізації майбутнього вчителя (акмеологічний аспект) : [монографія] / Л. С. Рибалко. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2007. – 443 с.
6. Деркач А. А. Акмеология : [учеб. пособие] / А. А. Деркач, В. Г. Зазыкин. – СПб. : Питер, 2003. – 256 с.
7. Деркач А. А. Акмеологические основы развития профессионала / А. А. Деркач. – М. : Изд-во Моск. психолого-социального ин-та ; Воронеж : НПО "МОДЭК", 2004. – 752 с.
8. Абульханова К. А. Психология и сознание личности (Проблемы методологии, теории и исследования реальной личности) : избранные психологические труды / К. А. Абульханова. – М. : Моск. психолого-социальный ин-т ; Воронеж : Изд-во НПО "МОДЭК", 1999. – 224 с.
9. Татенко В. А. Психология в субъектном измерении / В. А. Татенко. – К. : Просвіта, 1996. – 404 с.
10. Кузьмина Н. В. Основание фундаментальной и синергетической акмеологии / Н. В. Кузьмина, С. Д. Пожарский // Акмеология – наука XXI століття : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – К. : КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2005. – 155 с.
11. Пожарский С. Д. Предмет, принципы и методы синергетической акмеологии : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.13 / С. Д. Пожарский. – СПб., 2002. – 156 с.
12. Цикин В. А. Синергетика – методологическая основа современной парадигмы образования / А. В. Цикин // Зб. наук. праць. Ч. 2. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. – 412 с.
13. Григорьян Б. Т. Философская антропология : критический очерк / Б. Т. Григорьян. – М. : Мысль, 1982. – 188 с.
14. Аносов І. П. Антропологізм як чинник гуманізації освіти (теоретико-концептуальні основи) : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : спец. 13.00.01 "Загальна педагогіка і історія педагогіки" / І. П. Аносов // Національний педагогічний ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2004. – 46 с.
15. Аносов І. П. Сучасний освітній процес : антропологічний аспект : [монографія] / І. П. Аносов. – К. : Твім інтер, 2003. – 391 с.
16. Педагогическая антропология : [учеб. пособие] / Б. М. Бим-Бад (авт.-сост.). – М. : Изд-во УРАО, 1998. – 576 с.

Гребинь-Крушельницкая Н. Ю. Синтез методологических подходов к проблеме профессиональной самореализации будущих работников органов внутренних дел.

Статья посвящена методологическим аспектам изучения проблемы профессиональной самореализации личности курсанта. Определены методологические подходы к осуществлению анализа феномена профессиональной самореализации личности курсанта. Проанализирована сущность системного, субъектно-деятельностного, синергетического, антропологического подходов. Осуществлен синтез обозначенных подходов с идеями акмеологического подхода.

Grebin-Krushelnytska N. U. The Synthesis of the Methodological Approaches on the Problem of Professional Self-Realization of Future Workers of Internal Affairs.

The article is devoted to the methodological aspects of studying the problem of military student's professional personality self-realization. Methodological approaches for analyzing the phenomenon of military students' professional personality self-realization are determined. The sense of systematic, subject-active, synergetic, anthropological approaches is analyzed. The synthesis of the above mentioned approaches together with the ideas of the acmeological approach is carried out.